

Dyvynets, O. L., Karpenko, Yu. A., and Palant, A. Yu. "Kontseptsiia primeneniia avtomatizirovannoy oplaty proezda v krupnykh gorodakh Ukrainy" [The concept of using an automated fare collection in major cities of Ukraine]. *Transportnye sistemy megapolisov i krupnykh gorodov. Kontseptsiia perspektivnogo razvitiia transportnoy sistemy g. Kharkova*. Kharkiv: KhNAGKh, 2010.97-102.

Intelligent transport systems: intelligence at the service of transport networks. Luxembourg: Office for official publications of the European Communities, 2003.

Palant, O. Yu. "Innovatsiine vprovadzhennia avtomatyzovanoi systemy oplaty proizdu v mehopolisakh Ukrainy" [Innovative introduction of automated fare in the big cities of Ukraine]. *Aktualni pytannia intelektualnoi vlasnosti ta innovatsiinoho rozvytku*. Kharkiv, 2012. 338-341.

Palant, O. Yu. *Lohistyka transportnoho kompleksu rehionu (perspektyvy investuvannia ta innovatsiinoho rozvytku)* [Logistics transport sector in the region (the prospects of investing and innovation development)]. Kharkiv: Zoloti storinky, 2012.

Palant, A. Yu. "O podgotovke k vnedrenniu proekta ASKP v g. Kharkove" [Preparations for the implementation of the project ASKP in Kharkiv]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn hospodariuvannia v miskomu ielektrotransporti*, no. 3/4 (2008): 69-70.

Vakulenko, K. Ye., and Dolia, K. V. *Osoblyvosti upravlinnia miskymy pasazhyrskymy transportnymy systemamy* [Features of urban passenger transport systems]. Kharkiv: NTMT, 2013.

<http://lotgroup.eu/>

<http://card-sys.com/>

<http://www.belcard.by/>

УДК 338.462

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЖКГ

© 2015 ГУЦАЛЮК О. М., КОЦЮРБА О. Ю.

УДК 338.462

Гуцалюк О. М., Коцюрба О. Ю. Теоретичні підходи до визначення сутності фінансового забезпечення діяльності підприємств ЖКГ

У статті систематизовано проблеми в роботі підприємств, що функціонують у сфері житлово-комунального господарства (ЖКГ). Визначено специфіку діяльності підприємств ЖКГ і систематизовано особливості: основоположні для ЖКГ як сфери національного господарства країни; обумовлені сучасними соціально-економічними умовами та рівнем розвитку держави. Виокремлено теоретичні підходи до трактування поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства» (системний, процесний, програмно-цільовий, витратний, вартісний, резервний та структурний). Уточнено сутність фінансового забезпечення діяльності підприємства ЖКГ із застосуванням процесного (розгляд фінансового забезпечення як процесу) і структурного (виокремлення складових фінансового забезпечення, а саме: формування достатнього обсягу раціонально структурованих фінансових ресурсів та генерування грошових потоків) підходів, а також специфіки діяльності підприємств ЖКГ, головною з функцій якого є соціальна, що полягає в безперервному забезпеченні населення, підприємств різних галузей та організацій якісними житлово-комунальними послугами.

Ключові слова: фінансове забезпечення, житлово-комунальне господарство (ЖКГ), фінансові ресурси, грошові потоки.

Рис.: 1. Табл.: 2. Бібл.: 61.

Гуцалюк Олександр Миколайович – кандидат економічних наук, завідувач кафедри фінансів, менеджменту та адміністрування, Кіровоградський інститут розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (вул. Покровська, 73, Кіровоград, 25006, Україна)

E-mail: alex-d.88@mail.ru

Коцюрба Ольга Юріївна – старший викладач кафедри фінансів, менеджменту та адміністрування, Кіровоградський інститут розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (вул. Покровська, 73, Кіровоград, 25006, Україна)

E-mail: kotsyurbaolga@ukr.net

УДК 338.462

Гуцалюк А. Н., Коцюрба О. Ю. Теоретические подходы к определению сущности финансового обеспечения деятельности предприятий ЖКХ

В статье систематизированы проблемы в работе предприятий, которые функционируют в сфере жилищно-коммунального хозяйства (ЖКХ). Определена специфика деятельности предприятий ЖКХ и систематизированы её особенности: основополагающие для ЖКХ как сферы национального хозяйства страны; обусловленные современными социально-экономическими условиями и уровнем развития государства. Выделены теоретические подходы к трактованию понятия «финансовое обеспечение деятельности предприятия» (системный, процессный, программно-целевой, затратный, стоимостный, резервный и структурный). Уточнена сущность финансового обеспечения деятельности предприятия ЖКХ с точки зрения процессного (финансовое обеспечение рассматривается как процесс) и структурного (выделение следующих составляющих финансового обеспечения: формирование достаточного объема рационально структурированных финансовых ресурсов и генерирование денежных потоков) подходов, а также с учетом специфики деятельности предприятий ЖКХ, главной из функций которого является социальная, которая реализуется через непрерывное обеспечение населения, предприятий различных отраслей и организаций качественными жилищно-коммунальными услугами.

Ключевые слова: финансовое обеспечение, жилищно-коммунальное хозяйство (ЖКХ), финансовые ресурсы, денежные потоки.

Рис.: 1. Табл.: 2. Библ.: 61.

Гуцалюк Алексей Николаевич – кандидат экономических наук, заведующий кафедрой финансов, менеджмента и администрирования, Кіровоградський інститут розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (вул. Покровська, 73, Кіровоград, 25006, Україна)

E-mail: alex-d.88@mail.ru

Коцюрба Ольга Юріївна – старший преподаватель кафедры финансов, менеджмента и администрирования, Кіровоградський інститут розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» (вул. Покровська, 73, Кіровоград, 25006, Україна)

E-mail: kotsyurbaolga@ukr.net

UDC 338.462

Gutsaliuk O. M., Kotsiurba O. Yu. Theoretical Approaches to Defining the Essence of Financial Assuring the Activities of Enterprises of Housing and Communal Services

The article systematizes issues in the work of the enterprises that operate in the field of housing and communal services (HCS). Specificity of activities of the enterprises of HCS has been determined and its features have been systematized: the fundamental ones for HCS as sector of the national economy; the ones, which are determined through the current socio-economic conditions and the level of development of the State. Theoretical approaches to interpreting the concept of «financial assurance of activities of enterprise» (system, process, special-purpose, cost-intensive, value, reserve and structural approaches) have been selected. Nature of financial assurance of activities of HCS enterprise has been clarified in terms of process (financial assurance considered as a process) and structural (the following components of financial assurance are selected: forming an amount of rationally structured financial resources and generating cash flows) approaches, and taking into account specifics of activities of housing and communal services enterprises, the main function of which is the social, which is implemented through continuous providing high-quality housing and communal services to the population, enterprises of various industrial branches and organizations.

Key words: financial assurance, housing and communal services (HCS), financial resources, cash flows.

Pic.: 1. Tabl.: 2. Bibl.: 61.

Gutsaliuk Olexsii M. – Candidate of Sciences (Economics), Head of the Department of Finance, Management and Administration, Kirovograd Institute of Human Development of the Open International University of Human Development «Ukraine» (vul. Pokrovska, 73, Kirovograd, 25006, Ukraine)

E-mail: alex-d.88@mail.ru

Kotsiurba Olha Yu. – Senior Lecturer of the Department of Finance, Management and Administration, Kirovograd Institute of Human Development of the Open International University of Human Development «Ukraine» (vul. Pokrovska, 73, Kirovograd, 25006, Ukraine)

E-mail: kotsyurbaolga@ukr.net

Важливим критерієм оцінки соціально-економічної ситуації в країні є дослідження стану житлово-комунального господарства (ЖКГ) як однієї із пріоритетних галузей національно-господарського комплексу. Надаючи велику кількість видів послуг, у порівнянні з іншими підприємствами невиробничої сфери, здійснюючи діяльність у сферах експлуатації житлового фонду, зовнішнього благоустрою та освітлення, комунального і побутового обслуговування, газо- та теплозабезпечення, готельного господарства, господарчого управління житловим і комунальним господарством та пожежної охорони, підприємства ЖКГ реалізують соціальну функцію через забезпечення життєдіяльності населених пунктів.

Незважаючи на соціальну значущість даної галузі, її стан у сучасних умовах характеризується як кризовий, а серед основних проблем у роботі підприємств, що функціонують у сфері ЖКГ, можна виокремити такі [1 – 9]: гостра нестача фінансових ресурсів та високий рівень їх втрат; залишковий характер і недосконале бюджетне фінансування житлово-комунального господарства; нераціональна система формування витрат на виробництво послуг та відсутність економічних стимулів їх зниження; недосконалість тарифної політики (невідповідність затверджених тарифів за надані послуги їх собівартості); недостатня платоспроможність споживачів житлово-комунальних послуг (несвоєчасні, неповні розрахунки споживачів житлово-комунальних послуг); високий рівень зношуваності устаткування підприємств та його технологічна відсталість; застосування неефективних та застарілих методів управління підприємствами комплексу; низькі темпи реформування галузі; нестабільне житлово-комунальне законодавство; недостатній рівень інвестицій у галузь; відособленість (самоізоляваність) окремих підгалузей і відсутність взаємодії між ними (некластерність); відсутність виваженої державної стратегії з комплексного підходу до запровадження ринкових відносин в галузі; нераціональне та неефективне використання паливно-енергетичних ресурсів.

У комплексі дані проблеми з існуючими причинно-наслідковими зв'язками між ними обумовлюють погіршення господарсько-фінансової діяльності та щорічне зростання кількості збиткових підприємств у сфері ЖКГ, що підкреслює необхідність більш поглибленого дослідження питань фінансового забезпечення їх діяльності з метою вироблення рекомендацій щодо вдосконалення його формування та управління.

Різним аспектам теорії фінансів та питанням фінансового забезпечення діяльності підприємств присвячено чимало наукових праць таких зарубіжних та вітчизняних фахівців, як Г. М. Азаренкова, Л. Д. Буряк, О. Ф. Вожжова, В. В. Глущенко, Р. С. Дяків, Д. М. Д'яконенко, Л. П. Іскренко, Н. І. Карпишин, Г. Г. Кірейцев, О. І. Москаль, Д. С. Олійник, К. А. Олійник, А. М. Поддєрьогін, Г. Б. Погріщук, В. М. Опарін, О. Р. Романенко, С. І. Юрій та ін. Питання, пов'язані з розвитком фінансового забезпечення підприємств ЖКГ, знайшли своє відображення у працях О. В. Абрамової, І. А. Бойко, В. М. Бутирінової, М. М. Забштанського, І. В. Запатріної, В. В. Костецького, Є. О. Кулягіної, О. В. Нагорної,

Л. К. Саєнко, І. Г. Сокиринської, В. Ю. Світличної, О. А. Чернявської, Т. П. Юр'єва та ін.

Аналіз публікацій вітчизняних і зарубіжних економістів дозволив зробити висновок, що, незважаючи на значну кількість робіт, питанням визначення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства ЖКГ» потрібної уваги не приділялося, що обґрунтовує актуальність обраної теми дослідження та обумовлює його мету.

Метою статті є уточнення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства житлово-комунального господарства» на основі узагальнення теоретичних підходів до визначення його сутності та з урахуванням специфіки діяльності підприємств ЖКГ.

Визначення і формулювання мети статті обумовлено й тим, що науковий підхід до аналізу будь-якої проблеми потребує першочергового дослідження термінології шляхом поглиблення розуміння сутності та змісту відповідних категорій з точки зору різних учених.

Необхідно зазначити, що під забезпеченням у цілому слід розуміти створення матеріальних, фінансових, інформаційних умов виробничої діяльності людей, підприємств, об'єктів [10], а термін «фінансове забезпечення» набуває специфічних особливостей залежно від сфери його застосування, серед яких:

- ✦ «фінансове забезпечення місцевого самоврядування», що в роботі Г. І. Золотько [11, с. 6] трактується як співвідношення обсягу фінансових ресурсів, акумульованих у місцевому бюджеті у вигляді доходів, і обсягу витратних зобов'язань, обумовлених виконанням функцій і повноважень муніципального утворення протягом фінансового року;
- ✦ «фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств» як процес формування та використання фінансових ресурсів, спрямованих на здійснення інноваційної діяльності з метою отримання позитивного економічного ефекту від розробки та запровадження інноваційних продуктів та технологій [12] або як сукупності економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів, а також організаційно-управлінських принципів, методів і форм впливу цих ресурсів на інноваційний розвиток національної економіки [13, с. 91];
- ✦ «фінансове забезпечення екологоорієнтованого розвитку» як сукупності форм, методів, інструментів формування і використання фінансових ресурсів органів державної та місцевої влади, суб'єктів підприємницької діяльності, спрямованих на створення сприятливих умов для забезпечення екологоорієнтованого розвитку окремих регіонів і країни в цілому [14];
- ✦ «фінансове забезпечення відтворювального процесу» як покриття відтворювальних витрат за рахунок фінансових ресурсів, акумульованих суб'єктами господарювання і державою [15, с. 8].

Слід зробити висновок, що розглянуті дефініції підтверджують різноспрямованість трактування даної економічної категорії та необхідність розкриття її змісту з урахуванням специфіки сфери застосування. Тому для уточнення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства ЖКГ» необхідним є визначення особливостей функціонування підприємств даної галузі.

У [16] акцентовано увагу на те, що ЖКГ має низку специфічних особливостей, що характеризують його як складну, багатоеlementну, динамічну, організаційно-економічну систему. До таких особливостей належать: висока соціальна значимість, специфічна структура доходів та витрат підприємств, одночасність виробництва і споживання послуг, гарантований збут послуг, місцевий характер виробництва і споживання послуг, великі площі обслуговування, різноманітність робіт.

Як зазначено в [17], специфіка діяльності підприємств ЖКГ зумовлює і специфіку організації їх фінансів та особливостей фінансування галузі. Так, у роботі [18] розкрито специфічні особливості організації фінансів підприємств ЖКГ в умовах ринкової економіки, а саме: багатогалузевий характер цих підприємств; тісні взаємини з бюджетною системою, які проявляються в необхідності субсидування підприємств з бюджетів різних рівнів, фінансування різних цільових програм; специфічна процедура тарифоутворення на житлово-комунальні послуги. У свою чергу, серед особливостей фінансування підприємств комунального господарства О. В. Нагорною [19, с. 6 – 7] визначено втрату ними відтворювальної спроможності амортизаційних відрахувань; неможливість подальшого розвитку підприємств лише за рахунок прибутку; відсутність фінансово-кредитного забезпечення галузі; прибуток підприємств формується в основному за рахунок платежів від оплати за комунальні послуги.

На основі узагальнення представлених у [16; 18; 19, с. 6 – 7; 20, с. 481; 21, с. 34 – 38; 22, с. 11] особливостей сфери ЖКГ і найбільш суттєвих проблем, що характерні для діяльності підприємств цієї галузі, вважається за доцільне їх об'єднання у такі групи: особливості, основоположні для ЖКГ як сфери національного господарства країни (висока соціальна значущість; особлива значимість санітарно-епідеміологічного та екологічного контролю; локальність виробництва та споживання послуг; одночасність виробництва та споживання послуг; тісна взаємодія всіх підгалузей ЖКГ; відсутність запасів готової продукції; великі площі обслуговування; державний контроль за рівнем якості послуг; необхідність оцінки діяльності ЖКГ за соціальними показниками; державне регулювання ціни на житлово-комунальні послуги; специфічна структура основних засобів та витрат підприємств ЖКГ; взаємозв'язок ЖКГ та підприємств всіх видів економічної діяльності) та особливості, які обумовлені сучасними соціально-економічними умовами та рівнем розвитку держави (технічна відсталість ЖКГ; невідповідність вартості житлово-комунальних послуг рівню їх якості; нераціональне використання фінансових ресурсів; значні обсяги дебіторської та кредиторської заборгованостей; невідповідність житла ви-

могам, що висувуються до житлових приміщень; монополізм у сфері ЖКГ; збитковість підприємств ЖКГ; приватизація житлового фонду; неможливість відмови від житлово-комунальних послуг; висока залежність від бюджетних коштів; низький рівень інвестиційної привабливості ЖКГ; низька кредитоспроможність житлово-комунальних підприємств). Безумовно, розуміння особливостей функціонування житлово-комунального господарства дає можливість поглиблювати зміст фінансового забезпечення діяльності підприємств з урахуванням специфіки цієї галузі національної економіки.

Важливо звернути увагу на те, що у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі немає єдиної точки зору щодо визначення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства», та існує достатня кількість варіантів його трактування. Так, О. М. Колодізевим [13] на основі критичного аналізу та узагальнення теоретичних положень сучасної теорії фінансів запропоновано використовувати п'ять науково-методичних підходів до розуміння сутності поняття «фінансове забезпечення», а саме: ресурсний, витратний, структурний, функціональний та комплексний. Проте проведений у роботі аналіз наукових джерел [3, 11 – 13, 19, 23 – 61], в яких висвітлено теоретичні аспекти щодо дослідження змісту фінансового забезпечення діяльності підприємства, дозволив зробити висновок про необхідність доповнення переліку виокремлених О. М. Колодізевим [13] підходів (рис. 1).

Представників того чи іншого змістовного підходу до визначення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства», наукові праці яких було досліджено, представлено в табл. 1.

З метою уточнення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства ЖКГ» було застосовано метод контент-аналізу. Виокремлені в процесі його реалізації компоненти подано в табл. 2.

У статті запропоновано вдосконалити процедуру реалізації контент-аналізу шляхом об'єднання виокремлених компонент за узагальнюючими групами, що дозволяє уникнути громіздкості визначення, робить його простим, зрозумілим і лаконічним. При цьому доповнення (нарощення обсягу) поняття уможливується із урахуванням специфіки сфери його вживання.

Аналіз досліджуваної вибірки визначень поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства», що пропонуються вітчизняними та зарубіжними вченими-науковцями, дозволив в кожній із груп компонент (див. табл. 2) визначити ключові з них. Так, у першій групі, в якій об'єднано компоненти, що відображують сутність системного, процесного, програмно-цільового, витратного, вартісного, резервного та структурного підходів до визначення досліджуваного поняття та розкривають ключові аспекти формування фінансового забезпечення, за максимальною кількістю згадувань відібрано компоненту «процес (або діяльність щодо) формування, розподілу і цільового використання фінансових ресурсів»; у другій групі, у якій згруповано компоненти, що відображують цільове призначення та результативність фінансового забезпечення, – «рентабельність (прибутковість), ефективне функціонування».

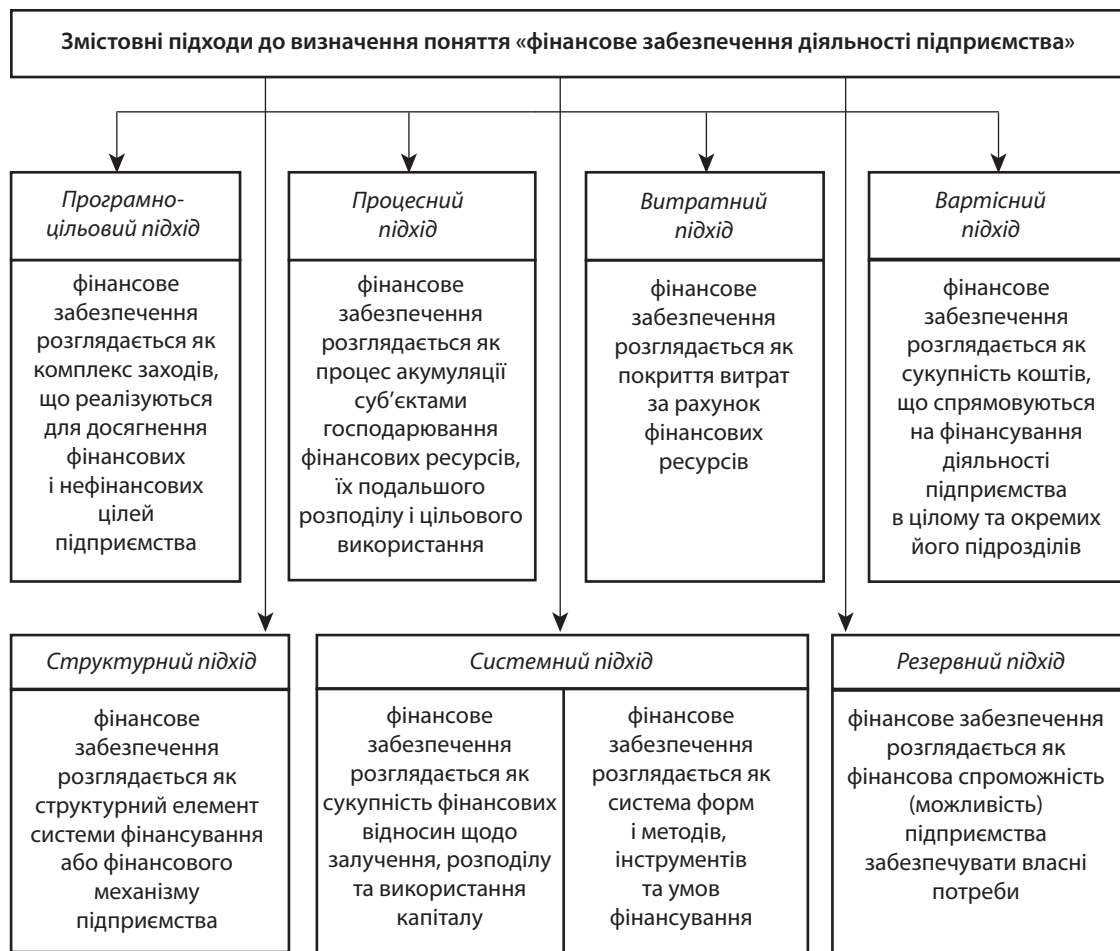

Рис. 1. Перелік та зміст підходів до визначення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства»

Джерело: розроблено автором.

Таблиця 1

Представники виокремлених підходів до визначення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства»

Підхід	Характеристика підходу	Представник(-и)
1	2	3
Програмно-цільовий	Розглядається як комплекс заходів, що реалізуються для досягнення фінансових та нефінансових цілей підприємства	В. В. Глущенко, Ю. В. Параніч [29], О. В. Грін [30], Л. І. Зятковська [34, с. 40], О. В. Мишук [45, с. 9], О. М. Петухова [52]
Системний	Розглядається як система (сукупність) відносин щодо залучення, розподілу й використання капіталу	М. М. Забаштанський [3, с. 6], О. М. Колодізев [13], О. В. Нагорна [19, с. 3], І. О. Бойко [24, с. 8], С. В. Большаков [25, с. 437], Л. П. Іскренко [35, с. 3 – 4], В. В. Костецький [40, с. 4], О. І. Москаль [46], Т. В. Пепа [51]
	Розглядається як система форм і методів, інструментів та умов фінансування	Ю. М. Воробйов [28, с. 46], Н. І. Карпишин [36], О. О. Кохалік, Л. С. Томашик [41, с. 70], О. І. Куцик [43], В. М. Опарін [48, с. 56], О. О. Супрун [57, с. 123]
Процесний	Розглядається як процес (або діяльність щодо) акумуляції капіталу суб'єктами господарювання, його подальшого розподілу і цільового використання	І. В. Авраменко [23, с. 71], Л. Д. Буряк, А. М. Павліковський, Н. Л. Кремпова [27, с. 108], М. Я. Дем'яненко [32, с. 20], Г. В. Киценко [37, с. 4], І. С. Козій [39], С. О. Кравченко, С. С. Марковський [42], О. І. Леонова [44, с. 6], Д. С. Олійник [47, с. 5], Л. Н. Павлова [49, с. 110], Л. К. Саєнко [55], І. Г. Сокиринська [56], Е. А. Уткін [58, с. 342], Г. Г. Кірейцев [60, с. 20], С. І. Юрій, В. М. Федосов [61, с. 94]
Витратний	Розглядається як покриття затрат за рахунок фінансових ресурсів	О. Р. Романенко [53]
Вартісний	Розглядається як сукупність коштів, що спрямовуються на фінансування діяльності підприємства в цілому та окремих його підрозділів	Л. І. Когут [38, с. 73]

1	2	3
Структурний	Розглядається як структурний елемент системи фінансування або фінансового механізму підприємства	Я. Буздуган [26], Д. М. Д'яконенко [33, с.9], І. П. Параска [50, с. 129]
Резервний	Розглядається як фінансова спроможність (можливість) підприємства забезпечувати власні виробничі потреби	О. Є. Гудзь [31], М. В. Рубаха [54, с. 8], І. М. Карасьова [59, с. 216]

Таблиця 2

Групування компонент, що формують поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства»

Компоненти, що відображують сутність поняття	Назва компоненти	Кількість згадувань	Автори, що використовують компоненту при формуванні поняття *
Компоненти, що відображують зміст підходів до визначення фінансового забезпечення та ключові аспекти його формування	Процес формування, розподілу і цільового використання фінансових ресурсів	14	[23, 27, 32, 37, 39, 42, 44, 47, 49, 55, 56, 58, 60, 61]
	Складова, структурний елемент	3	[26, 33, 50]
	Система відносин	10	[3, 13, 19, 24, 25, 35, 40, 46, 51]
	Система методів, способів, форм фінансування діяльності	6	[28, 36, 41, 43, 48, 57]
	Сукупність заходів	4	[29, 34, 45, 52]
	Можливість, спроможність	2	[31, 54]
	Покриття витрат	1	[53]
	Сукупність коштів	1	[38]
	Ресурсне забезпечення	7	[24, 29, 31, 43, 48, 54, 59]
	Джерела формування фінансових ресурсів, оптимізація їх структури	7	[24, 36, 39, 47, 52, 56, 57]
	Розподільчий характер	3	[24, 50, 51]
	Фінансові потоки	2	[51, 56]
	Фінансовий механізм	2	[26, 56]
	Часові і ресурсні обмеження	1	[46]
Компоненти, що відображують цільове призначення фінансового забезпечення, його результативність	Завдання фінансової політики	1	[60]
	Виробничі завдання, потреби	3	[3, 51, 54]
	Інвестиційно-інноваційні процеси	3	[3, 13, 44]
	Забезпечення стійкості	3	[3, 29, 35]
	Організаційно-управлінські принципи, методи і форми впливу	2	[13, 46]
	Економічне зростання, розвиток	5	[40, 43, 44, 47, 57]
	Забезпечення якісними послугами	1	[19]
	Формування доходів і фондів підприємства	1	[50]
	Відтворювальні процеси	4	[27, 35, 51, 56]
	Створення фінансових резервів	1	[47]
	Рентабельність (прибутковість), ефективне функціонування	7	[19, 23, 35, 37, 39, 40, 42]
Задоволення потреб суспільства	1	[23]	

Примітка: * – деякі автори пропонують до розгляду декілька визначень досліджуваного поняття, в яких повторюються окремі компоненти.

Вибір ключової компоненти в першій групі свідчить, що більшість науковців [23, 27, 32, 37, 39, 42, 44, 47, 49, 55, 56, 58, 60, 61] дотримуються думки щодо необхідності використання саме процесного підходу для визначення досліджуваного поняття та розглядають його як процес формування, розподілу та використан-

ня фінансових ресурсів. Проте, вважається за доцільне для трактування поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства» використовувати й структурний підхід, що дозволяє уточнити зміст цього процесу з позиції його складових: формування достатнього обсягу раціонально структурованих фінансових ресурсів

(оптимального співвідношення їх складових, що формуються з різних джерел, і нарощення достатнього їх обсягу); генерування грошових потоків (за рахунок ефективного управління ними). Слід зазначити, що виділення таких складових обумовлено тим, що у сукупності та взаємозв'язку вони відображують комплексний процес управління фінансовими ресурсами, а саме їх формування, розподіл та використання.

Виокремлення першої складової пояснюється тим, що достатність та раціональність формування фінансових ресурсів є одним із головних фінансових завдань, що стоїть перед керівництвом підприємства, реалізація яких є необхідною умовою для досягнення фінансових та не фінансових короткострокових та довгострокових цілей як пріоритетних напрямів забезпечення його життєдіяльності.

У свою чергу, управління грошовими потоками дозволяє виявляти причини зміни обсягів та структури (аналізується на конкретну дату) фінансового капіталу, що відбулися в попередньому періоді внаслідок різноспрямованого динамічного руху грошових потоків у процесі здійснення підприємством операційної, фінансової та інвестиційної діяльності; виявляти напрями трансформації структури капіталу в майбутньому за рахунок прискорення руху грошових потоків, яке уможливується шляхом проведення постійного моніторингу показників їх оцінювання.

Враховуючи результати проведеного контент-аналізу та специфіку діяльності підприємств, що функціонують у сфері ЖКГ, під фінансовим забезпеченням діяльності підприємства житлово-комунального господарства пропонується розуміти процес формування достатніх за обсягом і раціональних за структурою фінансових ресурсів та генерування грошових потоків підприємства для підвищення його ефективного функціонування і реалізації соціальної функції, пов'язаної з безперервним наданням населенню, підприємствам різних галузей та організаціям якісних житлово-комунальних послуг.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, можна зробити висновки, що, на відміну від існуючих дефініцій, запропоноване визначення поняття «фінансове забезпечення діяльності підприємства житлово-комунального господарства» побудовано із застосуванням процесного (розгляд фінансового забезпечення як процесу) і структурного (виокремлення складових фінансового забезпечення, а саме: формування достатнього обсягу раціонально структурованих фінансових ресурсів та генерування грошових потоків) підходів, а також специфіки діяльності підприємств ЖКГ, головною з функцій якого є соціальна, що полягає в безперервному забезпеченні населення, підприємств різних галузей та організацій якісними житлово-комунальними послугами.

Визначення складових фінансового забезпечення дозволить комплексно підійти до процесу його формування через оптимізацію структури фінансових ресурсів й управління вхідними та вихідними грошовими потоками. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Абрамова Е. В.** Совершенствование механизмов формирования финансовых ресурсов предприятий ЖКХ в условиях трансформационной экономики : дисс. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.10 / Е. В. Абрамова, Волгоград, 2005. – 200 с.
- 2. Димченко О. В.** Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі: аналіз, проектування, управління : монографія / О. В. Димченко. – Х. : ХНАМГ, 2009. – 356 с.
- 3. Забаштанський М. М.** Фінансове забезпечення комунальної сфери: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.08 / М. М. Забаштанський. – Ірпінь, 2009. – 20 с.
- 4. Кулягина Е. А.** Финансовые ресурсы коммунальных предприятий в условиях реформирования жилищно-коммунального хозяйства : дисс. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.10 / Е. А. Кулягина. – Ростов-на-Дону, 2008. – 194 с.
- 5. Нагірна О.** Аналіз основних проблем діяльності підприємств житлово-комунального господарства Буковини та їх вплив на стан соціально-трудових відносин / О. Нагірна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nspp.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1995:2011-06-22-08-02-30&catid=15:2010-01-19-22-14-24&Itemid=12
- 6. Панасенко І. О.** Особливості функціонування та розвитку житлово-комунального господарства в Україні / І. О. Панасенко // Державне будівництво. – 2002. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/11.pdf>
- 7. Панасенко І. В.** Перспективи формування кластерних структур в житлово-комунальному господарстві / І. В. Панасенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 4. – Т. 3. – С. 56 – 59.
- 8. Світлична В. Ю.** Організаційні засади формування економічної стратегії підприємств житлово-комунального господарства : автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.10.01 / В. Ю. Світлична. – Х., 2004. – 21 с.
- 9. Шевченко А. Г.** Фінансовий стан житлово-комунальних підприємств та шляхи його поліпшення в ринкових умовах / А. Г. Шевченко, А. О. Дубас, О. А. Островська // Вісник Державної академії житлово-комунального господарства. – 2009. – № 2. – С. 90 – 94.
- 10. Райзберг Б. А.** Экономика и управление : словарь / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский – М. : МПСИ, 2005. – 480 с.
- 11. Золотько А. И.** Финансовое обеспечение местного самоуправления (на примере муниципальных образований субъекта РФ) : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10 / А. И. Золотько. – Москва, 2012. – 24 с.
- 12. Дехтяр Н. А.** Оцінка рівня фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств в Україні / Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека // Інноваційний розвиток економіки: процеси та явища : монографія / За ред. В. Я. Швеця, М. С. Пашкевич ; М-во освіти і науки України, Національний гірничий університет. – Д. : НГУ, 2013. – С. 271 – 277.
- 13. Колодізев О. М.** Фінансове забезпечення інноваційного розвитку національної економіки : дис. ... д-ра экон. наук: 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит / О. М. Колодізев. – Суми, 2011. – 508 с.
- 14. Карпенко І. В.** Матричний підхід в системі стратегічного управління фінансовим забезпеченням регіона / І. В. Карпенко // Молодой ученый. – 2014. – № 1. – С. 366 – 369.
- 15. Ефремов М. С.** Обеспечение эффективности финансирования и кредитования воспроизводственного процесса в сельском хозяйстве : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / М. С. Ефремов. – М., 2014. – 22 с.
- 16. Московчук А.** Організація аналізу операційної діяльності підприємств ЖКГ / А. Московчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_

kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/organizacija_analizu_operacijnoji_dijalnosti_pidpriemstv_zhkg/23-1-0-503

17. Вавричук О. С. Фінанси житлово-комунального господарства як складова місцевих фінансів / О. С. Вавричук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/vavrichuk-o-s-finansi-zhitlovo-komunalnogogospodarstva-yak-skladovamistsevih-finansiv/>

18. Кулягина Е. А. Финансовые ресурсы коммунальных предприятий в условиях реформирования жилищно-коммунального хозяйства : дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10 / Е. А. Кулягина. – Ростов-на-Дону, 2008. – 194 с.

19. Нагорна О. В. Фінансове забезпечення підприємств комунального господарств : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.08 / О. В. Нагорна. – К., 2013. – 20 с.

20. Кириленко О. П. Місцеві фінанси. – К.: Знання, 2006. – 677 с.

21. Мамонова К. А. Стан та особливості функціонування житлово-комунального комплексу України / К. А. Мамонова, О. О. Конопліна // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2013. – № 2 (22). – С. 29 – 39.

22. Полуянова М. В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємств житлово-комунального господарства : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.04 / М. В. Полуянова. – Донецьк, 2004. – 20 с.

23. Авраменко І. В. Фінансове забезпечення як фактор розвитку конкурентоспроможності підприємства / І. В. Авраменко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – № 2 (26). – С. 70 – 74.

24. Бойко І. А. Финансовое обеспечение жилищно-коммунального комплекса региона : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10 / И. А. Бойко. – Самара, 2012. – 23 с.

25. Большаков С. В. Финансы предприятий: теория и практика : учебник / С. В. Большаков. – М.: Книжный мир, 2006. – 617 с.

26. Буздуган Я. Поняття, принципи, форми фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні / Я. Буздуган [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/960/>

27. Буряк Л. Д. Фінансове забезпечення господарської діяльності суб'єктів малого підприємництва / Л. Д. Буряк, А. М. Павліковський, Н. Л. Кремпова // Економіка та підприємництво : зб. наук. праць молодих учених та аспірантів / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. экон. ун-т ім. В. Гетьмана». – 2012. – Вип. 29. – С. 106 – 115.

28. Воробйов Ю. М. Фінансове забезпечення розвитку санаторно-курортних закладів / Ю. М. Воробйов // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2012. – № 3. – С. 46 – 49.

29. Глущенко В. В. Інтегровані структури суб'єктів господарювання: визначення, сучасний стан функціонування та розвиток / В. В. Глущенко, Ю. В. Параніч. – Харків : СПД ФО Лібуркіна Л. М., 2005. – 64 с.

30. Грін О. В. Проблеми фінансового забезпечення підприємницької діяльності і громадян в Україні / О. В. Грін [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/35525/07-Grin.pdf?Sequence=1>

31. Гудзь О. Є. Забезпечення сільськогосподарських підприємств фінансовими ресурсами в період змін та стабілізації / О. Є. Гудзь // Економіка АПК. – 2007. – № 3. – С. 46 – 53.

32. Дем'яненко М. Я. Проблеми фінансово-кредитного забезпечення аграрного сектора АПК / М. Я. Дем'яненко. – К.: ННЦІАЕ, 2004. – 320 с.

33. Дьяконенко Д. Н. Финансовое обеспечение субъектов малого бизнеса : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10 / Д. Н. Дьяконенко. – Краснодар, 2012. – 30 с.

34. Зятковська Л. І. Фінансування екологічно безпечно-го виробництва та шляхи його вдосконалення (на матеріалах

цукрової промисловості) : дис. ... канд. экон. наук: 08.04.01. – К.: КНЕУ, 2004. – 195 с.

35. Іскренко Л. П. Фінансове забезпечення молокопереробних підприємств : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.04 / Л. П. Іскренко. – Київ, 2010. – 20 с.

36. Карпшин Н. І. Шляхи оптимізації фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні / Н. І. Карпшин // Світ фінансів. – 2009. – № 4. – С. 99 – 104.

37. Кищенко Г. В. Фінансове забезпечення розвитку суб'єктів нафтового бізнесу : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.08 / Г. В. Кищенко. – К., 2011. – 20 с.

38. Когут Л. І. Особливості ресурсного забезпечення діяльності виробничого підприємства в сучасних умовах господарювання / Л. І. Когут // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2014. – № 1. – С. 72 – 74.

39. Козій І. С. Місце і значення фінансового забезпечення в структурі фінансового механізму / І. С. Козій // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.9. – С. 223 – 229.

40. Костецький В. В. Фінансове забезпечення діяльності підприємств міського електротранспорту: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.08 / В. В. Костецький. – Тернопіль, 2010. – 20 с.

41. Кохалик О. О. Проблеми малого бізнесу в Україні / О. О. Кохалик, Л. С. Томашик. – Львів, 2001. – 268 с.

42. Кравченко С. О. Сутність фінансового забезпечення державної регіональної політики / С. О. Кравченко, С. С. Марковський // Державне управління: теорія та практика. – 2011. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Kravchenko.pdf>

43. Куцик О. І. Система фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.08 / О. І. Куцик. – К., 2013. – 20 с.

44. Леонова Е. И. Финансовое обеспечение материально-технической базы государственных учреждений высшего образования Республики Беларусь: состояние и направления совершенствования : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10 / Е. И. Леонова. – Минск, 2014. – 25 с.

45. Міщук О. В. Фінансове забезпечення економічного зростання: теоретичний аспект / О. В. Міщук // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2011. – № 2. – С. 9 – 12.

46. Москаль О. І. Фінансове забезпечення розвитку агропромислового виробництва регіону (на матеріалах Чернівецької області) : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.04.01 / О. І. Москаль. – К., 2001. – 16 с.

47. Олійник Д. С. Фінансове забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва : автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.04.01 / Д. С. Олійник. – К., 2003. – 17 с.

48. Опарін В. М. Фінанси : навч. посібник / В. М. Опарін. – К.: КНЕУ, 2005. – 240 с.

49. Павлова Л. Н. Финансовый менеджмент / Л. Н. Павлова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 269 с.

50. Параска І. П. Чинники управління фінансовим забезпеченням господарської діяльності промислових підприємств / І. П. Параска // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 3. – Т. 3. – С. 129 – 131.

51. Пєпа Т. В. Фінансове забезпечення сталого просторового розвитку продуктивних сил України / Т. В. Пєпа // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2012. – Вип. 8 (1). – С. 147 – 153.

52. Петухова О. М. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств / О. М. Петухова // Наук. праці Нац. ун-ту харч. технологій. – 2010. – № 36. – С. 168 – 174.

53. Романенко О. Р. Фінанси : підручник / О. Р. Романенко. – К.: Либідь, 2001. – 347 с.

54. Рубаха М. В. Формування фінансового капіталу суб'єктів господарювання в економіці України : автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.08 / М. В. Рубаха. – Львів, 2014. – 22 с.

- 55. Саенко Л. К.** Оптимизация финансового обеспечения предприятий дорожного строительства : автореф. дисс. ... канд. экон. наук: 08.00.10 / Л. К. Саенко. – М., 2008. – 20 с.
- 56. Сокиринська І. Г.** Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства / І. Г. Сокиринська // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 89 – 93.
- 57. Супрун О. О.** Наукові підходи трактування сутності фінансування / О. О. Супрун // Молодий вчений. – 2014. – № 12 (15). – С. 121 – 125.
- 58. Уткин Э. А.** Управление фирмой / Э. А. Уткин. – М. : Перспектива, 1996, – 495 с.
- 59.** Финансовый менеджмент : учеб. пособие по специализации «Менеджмент организаций» / И. М. Карасева, М. А. Ревякина ; под ред. Ю. П. Анискина. – Москва : Омега-Л, 2006. – 335 с.
- 60.** Фінанси підприємств : навчальний посібник / За ред. д. е. н. проф. Г. Г. Кірейцева. – Київ : ЦУД, 2002. – 268 с.
- 61. Юрій С. І.** Фінанси : підручник / С. І. Юрій, В. М. Федосов. – К. : Знання, 2008. – 611 с.

REFERENCES

- Abramova, E. V. "Sovershenstvovanie mekhanizmov formirovaniia finansovykh resursov predpriiaty ZhKKh v usloviakh transformatsionnoy ekonomiki" [Improving the mechanisms of formation of financial resources of the municipal utilities in the transformation economy]. *Dis. ... kand. ekon. nauk : 08.00.10*, 2005.
- Avramenko, I. V. "Finansove zabezpechennia iak faktor rozvytku konkurentospromozhnosti pidpriemstva" [Financial support as a factor of competitiveness]. *Visnyk Berdianskoho universytetu menedzhmentu i biznesu*, no. 2 (26) (2014): 70-74.
- Boyko, I. A. "Finansovoe obespechenie zhilishchno-kommunalnogo kompleksa regiona" [Financial provision of housing and communal services in the region]. *Avtoref. diss. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2012.
- Bolshakov, S. V. *Finansy predpriiaty: teoriia i praktika* [Business Finance: Theory and Practice]. Moscow: Knizhnyy mir, 2006.
- Buzduhan, Ya. "Poniattia, pryntsyipy, formy finansovoho zabezpechennia okhorony zdorov'ia v Ukraini" [The concept, principles, forms of financial provision of health care in Ukraine]. <http://www.viche.info/jornal/960/>
- Buriak, L. D., Pavlikovskyi, A. M., and Krempova, N. L. "Finansove zabezpechennia hospodarskoi diialnosti sub'iektiv maloho pidpriemnytstva" [Financial support economic activity of small businesses]. http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4234/1/ekon_pidprium_29_12_%28106-115%29.pdf
- Dekhtiar, N. A., and Deineka, O. V. "Otsinka rivnia finansovoho zabezpechennia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv v Ukraini" [Assessing the level of financial support innovation enterprise in Ukraine]. In *Innovatsiinyi rozvytok ekonomiky: protsesy ta iavyschcha*, 271-277. Dnipropetrovsk: NHU, 2013.
- Dymchenko, O. V. *Zhytlovo-komunalne gospodarstvo v reformatsiinomu protsesi: analiz, proektuvannia, upravlinnia* [Housing and communal services in the reform process analysis, design, management]. Kharkiv: KhNAMH, 2009.
- Dem'ianenko, M. Ya. *Problemy finansovo-kredytnoho zabezpechennia ahrarnoho sektora APK* [Problems of financial and credit support of the agricultural sector agribusiness]. Kyiv: NNTSIAE, 2004.
- Diakonenko, D. N. "Finansovoe obespechenie subektiv malogo biznesa" [Financial support of small businesses]. *Avtoref. diss. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2012.
- Efremov, M. S. "Obespechenie effektivnosti finansirovaniia i kreditovaniia vosproizvodstvennogo protsessa v selskom khoziaistve" [Ensuring the effectiveness of financing and credit of the reproduction process in agriculture]. *Avtoref. diss. ... kand. ekon. nauk: 08.00.05*, 2014.
- Finansy pidpriemstv* [Finance Companies]. Kyiv: TsUD, 2002.
- Hlushchenko, V. V., and Paranich, Yu. V. *Intehrovani struktury sub'iektiv hospodariuvannia: vyznachennia, suchasnyi stan funktsionuvannia ta rozvytok* [The integrated structure of entities: definition, current state of operation and development]. Kharkiv: SPD FO Liburkina L. M., 2005.
- Hrin, O. V. "Problemy finansovoho zabezpechennia pidpriemnytskoi diialnosti i hromadian v Ukraini" [Problems of financial support entrepreneurs and citizens in Ukraine]. <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/35525/07-Grin.pdf?Sequence=1>
- Hudz, O. Ye. "Zabezpechennia finansovymy resursamy silskohospodarski pidpriemstva v period zmin ta stabilizatsii" [The availability of funding farms a period of change and stability]. *Ekonomika APK*, no. 3 (2007): 46-53.
- Iskrenko, L. P. "Finansove zabezpechennia molokoperobnykh pidpriemstv" [Financial support milk business]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.04*, 2010.
- Kuliagina, E. A. "Finansovye resursy kommunalnykh predpriiaty v usloviakh reformirovaniia zhilishchno-kommunalnogo khoziaystva" [The financial resources of the utilities in the conditions of reforming housing and communal services]. *Dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2008.
- Kyrylenko, O. P. *Mistsevi finansy* [Local Finance]. Kyiv: Znan- nia, 2006.
- Kuliagina, E. A. "Finansovye resursy kommunalnykh predpriiaty v usloviakh reformirovaniia zhilishchno-kommunalnogo khoziaystva" [The financial resources of the utilities in the conditions of reforming housing and communal services]. *Dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2008.
- Kolodiziev, O. M. "Finansove zabezpechennia innovatsiino- ho rozvytku natsionalnoi ekonomiky" [Financial support for innovative development of national economy]. *Dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.08*, 2011.
- Karpenko, I. V. "Matrichnyy podkhod v sisteme strate- gicheskogo upravleniia finansovym obespecheniem regiona" [Ma- trix approach to strategic management of financial security in the region]. *Molodoy uchenyy*, no. 1 (2014): 366-369.
- Karpyshyn, N. I. "Shliakhy optymizatsii finansovoho zabezpechennia okhorony zdorov'ia v Ukraini" [Ways to optimize finan- cial provision of health care in Ukraine]. *Svit finansiv*, no. 4 (2009): 99-104.
- Kytsenko, H. V. "Finansove zabezpechennia rozvytku sub'iektiv naftovoho biznesu" [Financial support for the develop- ment of the oil business entities]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2011.
- Kohut, L. I. "Osoblyvosti resursnoho zabezpechennia diial- nosti vyrobnychoho pidpriemstva v suchasnykh umovakh hospo- dariuvannia" [Features resource support of industrial enterprises in the modern business environment]. *Naukovyi visnyk Mukachiv- skoho derzhavnogo universytetu*, no. 1 (2014): 72-74.
- Kozii, I. S. "Mistse i znachennia finansovoho zabezpechennia v strukturi finansovoho mekhanizmu" [Location and importance of financial security in the structure of the financial mechanism]. *Nau- kovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 18.9 (2008): 223-229.
- Kostetskyi, V. V. "Finansove zabezpechennia diialnosti pid- priemstv miskoho elektrotransportu" [The financial support of the municipal electric companies]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2010.
- Kokhalyk, O. O., and Tomashyk, L. S. *Problemy maloho biznesu v Ukraini* [The problems of small business in Ukraine]. Lviv, 2001.
- Kravchenko, S. O., and Markovskyy, S. S. "Sutnist finansovoho zabezpechennia derzhavnoi rehionalnoi polityky" [The essence of financial security of the state regional policy]. <http://www.academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Kravchenko.pdf>

Kutsyk, O. I. "Systema finansovoho zabezpechennia rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini" [System of financing of small business development in Ukraine]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2013.

Karaseva, I. M., and Reviakina, M. A. *Finansovyy menedzhment* [Financial management]. Moscow: Omega-L, 2006.

Leonova, E. I. "Finansovoe obespechenie materialno-tekhnicheskoy bazy gosudarstvennykh uchrezhdeniy vysshego obrazovaniia Respubliki Belarus: sostoianie i napravleniia sovershenstvovaniia" [Financial provision of material and technical base of public higher education institutions of the Republic of Belarus: state and areas of improvement]. *Avtoref. dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2014.

Moskovchuk, A. "Orhanizatsiia analizu operatsiinoi diialnosti pidpriemstv ZhKH" [Organization analysis of utilities' operations]. http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk/sekcija_3_2013_04_18_19/organizacija_analizu_operacijnoji_diialnosti_pidpriemstv_zhkg/23-1-0-503

Mishchuk, O. V. "Finansove zabezpechennia ekonomichnoho zrostannia: teoretychnyi aspekt" [Financial support economic growth: theoretical aspect]. *Naukovyi visnyk: Finansy, banky, investytsii*, no. 2 (2011): 9-12.

Moskal, O. I. "Finansove zabezpechennia rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva rehionu (na materialakh Chernivetskoj oblasti)" [Financial support for development of the agricultural production of the region (based on the Chernivtsi region)]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.04.01*, 2001.

Mamonova, K. A., and Konoplina, O. O. "Stan ta osoblyvosti funktsionuvannia zhytlovo-komunalnoho kompleksu Ukrainy" [Status and details of housing and communal services of Ukraine]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky*, no. 2 (22) (2013): 29-39.

Nahorna, O. V. "Finansove zabezpechennia pidpriemstv komunalnoho hospodarstva" [Financial support utilities]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2013.

Nahirna, O. "Analiz osnovnykh problem diialnosti pidpriemstv zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Bukovyny ta ikh vplyv na stan sotsialno-trudovykh vidnosyn" [Analysis of the main problems of housing and communal services of Bukovina and their impact on industrial relations]. http://www.nspp.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1995:2011-06-22-08-02-30&catid=15:2010-01-19-22-14-24&Itemid=12

Oliinyk, D. S. "Finansove zabezpechennia rozvytku silskohospodarskoho vyrobnytstva" [Financial support for agricultural production]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.04.01*, 2003.

Oparin, V. M. *Finansy* [Finance]. Kyiv: KNEU, 2005.

Panasenko, I. O. "Osoblyvosti funktsionuvannia ta rozvytku zhytlovo-komunalnoho hospodarstva v Ukraini" [Features and operation of housing and communal services in Ukraine]. <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/11.pdf>

Poluianova, M. V. "Pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstv zhytlovo-komunalnoho hospodarstva" [Increasing investment attractiveness of housing and communal services]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.04*, 2004.

Pavlova, L. N. *Finansovyy menedzhment* [Financial management]. Moscow: YUNITI-DANA, 2003.

Paraska, I. P. "Chynnyky upravlinnia finansovym zabezpechenniam hospodarskoi diialnosti promyslovykh pidpriemstv" [Factors for the financial support of economic industrial activities]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 3, no. 3 (2012): 129-131.

Pepa, T. V. "Finansove zabezpechennia staloho prostorovoho rozvytku produktyvnykh syl Ukrainy" [Financial support for sustain-

able spatial development of the productive forces of Ukraine]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, no. 8 (1) (2012): 147-153.

Pietukhova, O. M. "Finansove zabezpechennia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv" [Financial support of innovation activity]. *Naukovi pratsi Natsionalnoho universytetu kharchovykh tekhnologii*, no. 36 (2010): 168-174.

Panasenko, I. V. "Perspektivy formirovaniia klasternykh struktur v zhilishchno-komunalnom khoziaystve" [Prospects for the formation of cluster structures in housing and communal services]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 3, no. 4 (2008): 56-59.

Rayzberg, B. A., and Lozovskiy, L. Sh. *Ekonomika i upravlenie* [Economics and Management]. Moscow: MPSI, 2005.

Romanenko, O. R. *Finansy* [Finance]. Kyiv: Lybid, 2001.

Rubakha, M. V. "Formuvannia finansovoho kapitalu sub'ektiv hospodariuvannia v ekonomitsi Ukrainy" [Formation of financial capital entities in Ukraine's economy]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2014.

Svitlychna, V. Yu. "Orhanizatsiini zasady formuvannia ekonomichnoi stratehii pidpriemstv zhytlovo-komunalnoho hospodarstva" [Organizational principles of forming economic strategy of housing and communal services]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.10.01*, 2004.

Saenko, L. K. "Optimizatsiia finansovoho obespecheniia predpriiaty dorozhnogo stroitelstva" [Optimization of financial support road construction companies]. *Avtoref. diss. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2008.

Sokyrynska, I. H. "Diahnostyka finansovoho zabezpechennia diialnosti pidpriemstva" [Diagnosis of financial security of the company]. *Finansy Ukrainy*, no. 1 (2003): 89-93.

Suprun, O. O. "Naukovi pidkhody traktuvannia sutnosti finansuvannia" [Scientific approaches interpretation of the essence of financing]. *Molodyi vchenyi*, no. 12 (15) (2014): 121-125.

Shevchenko, A. H., Dubas, A. O., and Ostrovska, O. A. "Finansovyi stan zhytlovo-komunalnykh pidpriemstv ta shliakhy ioho polipshennia v rynkovykh umovakh" [The financial condition of the housing and utilities and ways to improve market conditions]. *Visnyk Derzhavnoi akademii zhytlovo-komunalnoho hospodarstva*, no. 2 (2009): 90-94.

Utkin, E. A. *Upravlenie firmoy* [Management of the firm]. Moscow: Perspektiva, 1996.

Vavrychuk, O. S. "Finansy zhytlovo-komunalnoho hospodarstva iak skladova mistsevykh finansiv" [Finance Housing and Communal Services as part of local finance]. <http://intkonf.org/vavrychuk-o-s-finansi-zhitlovo-komunalnogogospodarstva-yak-skladova-mistsevih-finansiv/>

Vorobiov, Yu. M. "Finansove zabezpechennia rozvytku sanatorno-kurortnykh zakladiv" [Financial support for the development of spa facilities]. *Naukovyi visnyk: Finansy, banky, investytsii*, no. 3 (2012): 46-49.

Yurii, S. I. *Finansy* [Finance]. Kyiv: Znannia, 2008.

Zabashtanskyi, M. M. "Finansove zabezpechennia komunalnoi sfery" [Financial support to public utilities]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2009.

Ziatkovska, L. I. "Finansuvannia ekolohichno bezpechnoho vyrobnytstva ta shliakhy ioho vdoskonalennia (na materialakh tsukrovoy promyslovosti)" [Financing of environmentally friendly production and ways to improve it (based on the sugar industry)]. *Dys. ... kand. ekon. nauk: 08.04.01*, 2004.

Zolotko, A. I. "Finansovoe obespechenie mestnogo samoupravleniia (na primere munitsipalnykh obrazovaniy subekta RF)" [Financial support of the local government (for example, municipal entities of the Russian Federation)]. *Avtoref. diss. ... kand. ekon. nauk: 08.00.10*, 2012.